

HANKESUUNNITELMA

Yhteistyön tiivistäminen – Kustavin kunta ja Vok Kustavi Osk

Hankkeen nimi	Yhteistyön tiivistäminen Kustavin kunta ja Vok Kustavi Osk
Hakija	Vok Kustavi Osk, Y-tunnus 2127832-7 Niementie 171, 23360 Kustavi Yksi hakija
Yhteistyösapuolet	Vok Kustavi Osk ja Kustavin kunnan vesihuoltolaitos
Vesihuoltolaitokset ja liittymämäärät	Kustavin kunnan vesihuoltolaitos: 400 liittujää ja 970 asukasta Vok Kustavi Osk: 820 liittujää, pääasiassa kesäasukkaita
Yhteyshenkilö	Kalervo Korvensyrjä 0400 530 294 kalervo.korvensyrja@gmail.com
Toteutusaika	01.11.2026–31.12.2027
Hankealue	Kustavin kunta
Haettava avustus	37 000 euroa, 50 % hankkeen nettokustannuksista

1. Hankkeen tausta ja tarve

Vok Kustavi Osk vastaa Kustavin alueella laajasta vesihuoltoverkostosta. Osuuskunnalla on noin 400 kilometriä putkistoja, joista merkittävä osa sijaitsee merialueella vaativissa olosuhteissa. Osuuskunnalla on 820 liittujää, pääasiassa kesäasukkaita. Kustavin kunnan vesihuoltolaitoksella on 400 liittujää ja sen palvelujen piirissä noin 970 asukasta. Kunnassa toimii yhteensä kuusi vesiosuuskuntaa.

Kuntatalouden paineet, rajalliset henkilöresurssit, kasvavat investointi- ja saneeraustarpeet sekä toimintavarmuuteen kohdistuvat vaatimukset edellyttävät vesihuollon rakenteellista uudistamista. Hankkeessa valmistellaan Kustavin kunnan vesihuoltolaitoksen ja Vok Kustavi Osk:n pitkäaikainen ja sitova yhteistyörakenne sekä selvitetään eteneminen yhteiseen vesihuolto-osakeyhtiöön mahdollisimman laajalla osakaspohjalla. Tarkastelu ulottuu sopimusperusteisesta operatiivisesta yhteistyöstä toimintojen ja vastuiden vaiheittaiseen yhdistämiseen. Vok Kustavi Osk:n resurssit mahdollistavat osallistumisen myös kunnan vesihuoltolaitoksen tehtävien hoitoon, ja yhteisestä virka-ajan ulkopuolisesta päivystyksestä neuvotellaan jo valmisteluvaiheessa. Hanke tuottaa päätöksenteon edellyttämät selvitykset, sopimusmallit ja toimeenpanopolun; se ei sisällä vesihuollon rakentamista, laitehankintoja eikä osapuolten normaali toiminnan rahoittamista.

1.1 Kohderyhmät, hyödynsaajat ja tavoitetila

Hankkeen välittömiä kohderyhmiä ovat Kustavin kunnan vesihuoltolaitos ja Vok Kustavi Osk. Välillisiä kohderyhmiä ovat Kustavin muut viisi vesiosuuskuntaa ja alueen muut yhteistyötahot. Hyödynsaajia ovat vesihuoltopalvelujen nykyiset ja tulevat asiakkaat,

vakituiset asukkaat, laaja kesäasukaskunta, elinkeinoelämä ja Kustavin kunta. Nykytilassa toimijat vastaavat tehtävistään erillisin resurssein ja yhteistyö on osin tapauskohtaista. Hankkeen jälkeen käytössä on päätöksentekoon hyväksyttävä, kirjallisesti määritelty ja toimeenpantavissa oleva yhteistyö- tai yhdistymismalli, jossa vastuut, palvelutaso, resurssien yhteiskäyttö, päivystys, talous ja kehittäminen on yhdessä suunniteltu ja sovittu. Ensisijainen tavoitetilä on toimijoiden rakenteellinen yhdentyminen yhteiseen yhtiöön; vähimmäistuloksena syntyy pitkäaikainen ja sitova sopimusyhteistyö.

2. Avustettavan hankkeen keskeiset tavoitteet

Hankkeen ensisijainen tavoite on vesihuoltolaitosten yhdistyminen. Hanke vie Kustavin kunnan vesihuoltolaitoksen ja Vok Kustavi Osk:n yhteistyön nykyisestä osittaisesta ja tapauskohtaisesta toiminnasta kohti yhteistä vesihuolto-osakeyhtiötä. Jos yhtiömalliin ei voida siirtyä heti, hankkeessa valmistellaan pitkäaikainen, kirjallinen ja osapuolia sitova yhteistyörakenne, joka yhdistää operointia, päivystystä, resursseja ja päätöksentekoa sekä muodostaa vaiheistetun polun myöhempään yhdistymiseen.

- **Yhdistymisen edistäminen:** tehdään päätöksentekokelpoinen selvitys Kustavin kunnan vesihuoltolaitoksen ja Vok Kustavi Osk:n toimintojen, vastuiden ja omaisuuden kokoamisesta yhteiseen vesihuolto-osakeyhtiöön;
- **Pienten laitosten kokoaminen vahvemmakeksi kokonaisuudeksi:** luodaan malli, johon Kustavin viisi muuta vesiosuuskuntaa voivat myöhemmin liittyä;
- **Tiivis ja sitova yhteistyö:** valmistellaan vaihtoehtoisesti pitkäaikainen operointi- ja palvelusopimus, yhteinen päivystys, resurssien yhteiskäyttö ja yhtenäiset toimintatavat;
- **Toimintakyky ja kestävyys:** vahvistetaan henkilöstön saatavuutta ja osaamista, huoltovarmuutta, häiriönsietokykyä sekä pitkäjänteistä toiminnan ja talouden suunnittelua;
- **Kansallinen vesihuoltouudistus:** edistetään toiminnallisesti ja taloudellisesti vahvemman vesihuoltotoimijan muodostamista ja kestävää palvelujen järjestämistä;
- **Alueellinen yhteensopivuus:** vaihtoehdot peilataan hankkeen aikana soveltuvien alueellisten vesihuoltostrategioiden ja yleissuunnitelmien tavoitteisiin, ja yhteydet dokumentoidaan loppuraportissa;
- **Palvelujen laatu:** turvataan laadukkaat, turvalliset, kustannustehokkaat ja toimintavarmat palvelut vakituksille asukkaille, kesäasukkaille ja elinkeinoelämälle; sekä
- **Pysyvä rakennemuutos:** valmistellaan toimivaltaisten elinten päätökset, sopimukset ja toimeenpanopolku, jotta selvitys johtaa käytännön muutokseen.

3. Avustettavissa hankkeissa toteutettavat keskeiset toimenpiteet

Kaikki työpaketit palvelevat suoraan yhdistymisen valmistelua tai pysyvän ja sitovan yhteistyörakenteen käyttöönottoa. Avustuksella rahoitetaan nykytila-, talous-, tekniikka-, arvonmääritys-, yhtiö-, operointi- ja sopimusselvityksiä sekä niitä koskevaa päätösvalmistelua. Hanke ei rahoita verkostojen rakentamista, investointeja, normaali-toimintaa eikä lakisäateisten perussuunnitelmien laatimista.

3.1 Lähtötietojen kokoaminen ja nykytilan selvitys

Kootaan olemassa olevista aineistoista yhdistymis- ja yhteistyöratkaisun arvioinnissa tarvittavat verkosto-, omaisuus-, kunto-, asiakas-, sopimus-, lupa-, talous-, velka-, vakuus-, henkilöstö- ja palvelutiedot. Työ kohdistuu vaihtoehtojen vertailuun ja päätösvalmisteluun. Hanke ei sisällä lakisääteistä verkostokarttojen digitointia, vesihuoltosuunnitelman tai omaisuudenhallintasuunnitelman laatimista eikä varautumissuunnitelman tavanomaista päivittämistä.

3.2 Tekninen, taloudellinen ja oikeudellinen tarkastelu

Arvioidaan verkostojen ja laitteistojen kunto, saneerausvelka, kapasiteetti, yhteensopivuus ja investointitarpeet. Laaditaan omaisuuden arvonmääritys ja vaihtoehtolaskelmat vaikutuksineen taksoihin, käyttötalouteen, rahoitukseen ja vastuisiin. Selvitetään luovutus- ja verokysymykset, sopimusten siirrettävyys, toiminta-alueet, päätöksentekomenettelyt sekä muut yhdistymiseen liittyvät oikeudelliset ehdot.

3.3 Toimintamallin ja yhdistymisen valmistelu

Vertaillaan läpinäkyvin arviointikriteerein sopimusperusteinen operointiyhteistyö, yhteinen päivystys ja resurssipooli, palveluyhtiö- tai muu sitova palvelumalli, vaiheittainen toimintojen yhdistäminen sekä yhteisen vesihuolto-osakeyhtiön perustaminen mahdollisimman laajalla osakaspohjalla. Selvityksessä arvioidaan Vok Kustavi Osk:n mahdollisuudet hoitaa kunnan vesihuoltolaitoksen tehtäviä ja kummankin toimijan omaisuuden, sopimusten, henkilöstöresurssien ja vastuiden järjestäminen. Valitusta mallista laaditaan vähintään aie- tai yhteistyösopimusluonnos, vastuunjako, palvelutasot, rahoitus- ja hallintoperiaatteet, päätösasiakirjat sekä vaiheistettu toimeenpanosuunnitelma. Osapuolten toimivaltaiset elimet ottavat hankkeen aikana kantaa suositeltuun etenemistapaan.

3.4 Osallistaminen, viestintä ja päätöksenteko

Hankkeen käynnistyessä laaditaan viestintäsuunnitelma, jossa määritellään kohderyhmät, vastuut, kanavat ja aikataulu. Hankkeen alkamisesta tiedotetaan verkkosivuilla ja suorilla jäsen- ja asiakasviesteillä. Keskeisistä välituloksista järjestetään osapuolten päätöksentekokelimille katselmukset sekä jäsenille, asiakkaille, henkilöstölle ja Kustavin muille vesiosuuskunnille tiedotus- ja kuulemistilaisuuksia. Tuloksista julkaistaan ymmärrettävä yhteenveto ja julkinen loppuraportti, ellei yksittäisen tiedon salassapidolle ole laillista perustetta. Viestinnässä käytetään elinvoimaketuksen logoa rahoittajan ohjeiden mukaisesti. Tulokset jalkautetaan osapuolten päätöksentekoon, sopimuksiin, vuosittaiseen toiminnan suunnitteluun ja mahdolliseen yhtiön perustamisprosessiin.

4. Hankkeen tuotokset

- Kustavin vesihuollon nykytila- ja lähtötietoraportti yhdistymis- ja yhteistyöratkaisun tarpeisiin;
- arvio Vok Kustavi Osk:n noin 400 kilometrin verkoston erityispiirteistä, vastuista ja vaativien merialueolosuhteiden vaikutuksista;
- selvitys yhteisen päivystyksen, operointiyhteistyön ja resurssien yhteiskäytön toteutustavoista;
- tekniset, taloudelliset, oikeudelliset, verotukselliset, hallinnolliset ja henkilöstövaikutuksia koskevat vaihtoehtolaskelmat;
- omaisuuden arvonmäärityksen periaatteet sekä arvio omaisuuden, sopimusten ja vastuiden järjestämisestä;

- selvitys yhteisen vesihuolto-osakeyhtiön perustamisedellytyksistä, hallinnosta ja mahdollisesta osakaspohjasta;
- suositeltua mallia koskeva aie- tai yhteistyösopimusluonnos, päätösasiakirjat ja vaiheistettu toimeenpanosuunnitelma;
- viestintäsuunnitelma, julkinen tulosityhteenveto ja Kustavin muille vesiosuuskunnille laajennettava toimintamalli; sekä
- loppuraportti ja avustuksen käyttöä koskeva raportointi.

5. Organisointi ja vastuut

Toimija	Vastuu
Vok Kustavi Osk, hakija ja hankkeen hallinnoija	Hankkeen kokonaisvastuu, yhteydenpito rahoittajaan, hankekohtainen kustannuspaikka ja kirjanpito, hankinnat, maksatusaineisto, asiakirjojen säilytys sekä loppuraportointi.
Kustavin kunnan vesihuoltolaitos, yhteistyökumppani	Lähtötiedot, asiantuntijapanos, vaihtoehtojen arviointi, kunnan päätösvalmistelu ja sitoutuminen valitun mallin toimeenpanon valmisteluun. Kunnan hankkeelle kohdistuva julkinen rahoitus ja mahdolliset kustannukset dokumentoidaan sovitulla tavalla.
Ohjausryhmä	Osapuolten edustajista koottu ryhmä hyväksyy työohjelman, arviointikriteerit ja välitulokset, seuraa aikataulua ja taloutta sekä ohjaa etenemissuosituksen valmistelua. Ohjausryhmä vastaa viestinnästä hankkeen ulkopuolelle.
Projektipäällikkö	Päivittäinen koordinointi, tiedonkulku, kokoukset, hankintojen valmistelu, kustannusseuranta, viestintä, raportointi ohjausryhmälle ja hankkeen rahoittajalle.
Ulkopuoliset asiantuntijat	Tekniset, taloudelliset, oikeudelliset, verotukselliset ja organisatoriset selvitykset selkeästi rajattuina ostopalveluina.

6. Aikataulu ja välitavoitteet

Vaihe	Ajankohta	Välitulos
1. Käynnistys ja aineiston kokoaminen	Hankkeen aloitus- 11/2026	Työohjelma ja koottu lähtöaineisto
2. Nykytila sekä tekniset ja taloudelliset selvitykset	11/2026–3/2027	Nykytilaraportti ja vaihtoehtojen lähtölaskelmat
3. Yhteistyö- ja yhtiömallien vertailu	3/2027–8/2027	Vertailu toiminnallisesta yhteistyöstä vesihuolto-osakeyhtiöön
4. Etenemissuositus ja päätösvalmistelu	8/2027–10/2027	Suositus, vastuunjako ja etenemissuunnitelma
5. Loppuraportointi	Viimeistään 31.12.2027	Loppuraportti ja avustuksen maksatusaineisto

7. Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannuslaji	Euroa	Sisältö
Palkkakustannukset	5 500	Hankkeen valmistelu, koordinointi, aineistojen kokoaminen, kokoukset ja raportointi.
Ostopalvelut	62 000	Tekniset, taloudelliset, oikeudelliset ja hallinnolliset selvitykset sekä yhteistyö- ja yhtiömallien vertailu.
Matkakulut	2 000	Hankkeen kokous-, maasto- ja selvitystyöhön liittyvät matkat.
Muut kustannukset	4 500	Aineistot, tilaisuudet, viestintä ja muut hankkeen toteuttamiseen liittyvät hyväksyttävät kulut.
Kustannukset yhteensä	74 000	Kustannukset eivät sisällä arvonlisäveroa.
Hankkeen tulot	0	Hankkeesta ei ole ilmoitettu syntyvän tuloja.
Nettokustannukset yhteensä	74 000	

Budjettiin ei sisälly rakentamista, laiteinvestointeja eikä osapuolten normaalitoiminnan kustannuksia.

8. Vaikuttavuus rahoituksen arviointikriteerien mukaan

- **Yhdistyminen ja kunnallinen vesihuoltolaitos:** hanke valmistelee Kustavin kunnan vesihuoltolaitoksen ja Vok Kustavi Osk:n toimintojen, vastuiden, resurssien ja omaisuuden kokoamista yhteiseen vesihuolto-osakeyhtiöön. Tuotoksina syntyvät vaihtoehtolaskelmat, arvonmääritysperiaatteet, sopimus- ja päätösasiakirjat sekä toimeenpanopolku.
- **Kansallinen ja alueellinen strategiaturi:** hanke toteuttaa kansallisen vesihuoltouudistuksen rakennemuutostavoitetta muodostamalla vahvemman vesihuoltotoimijan. Ratkaisut peilataan soveltuviin alueellisiin vesihuoltostrategioihin ja yleissuunnitelmiin, ja vastaavuus dokumentoidaan loppuraportissa.
- **Toimintavarmuus ennen ja jälkeen hankkeen:** nykytilassa kaksi toimijaa käyttää erillisiä henkilöstö-, päivystys-, talous- ja hallintoresursseja ja yhteistyö on osin tapauskohtaista. Hankkeen jälkeen vastuut, palvelutaso, päivystys, resurssien yhteiskäyttö ja häiriötilanteiden toimintatavat on sovittu sitovasti tai koottu yhteiseen yhtiöön, mikä parantaa vastekykä, osaamisen jatkuvuutta ja talouden ennakoitavuutta.
- **Laajuus ja kumppanuudet:** mukana ovat kaksi vesihuoltolaitosta. Kunnan laitoksen piirissä on noin 970 asukasta; osuuskunnan 820 liittyjää ovat pääosin kesäasukkaita. Osuuskunnan verkosto on noin 400 kilometriä vaativissa saaristo- ja merialueolosuhteissa. Kustavin viisi muuta vesiosuuskuntaa ovat myöhempi laajentumiskohde.
- **Vesihuoltolaitosten määrän vähentyminen:** kahden toimijan yhdistyminen yhdeksi yhtiöksi vähentää erillisten laitosten määrää yhdellä. Malli mahdollistaa myöhemmin muiden Kustavin vesiosuuskuntien liittymisen ja toimijamäärän edelleen vähentymisen.
- **Kustannustehokkuus:** 74 000 euron panoksella valmistellaan pysyvä rakennemuutos, yhteiset resurssit ja päätöksentekoasiakirjat. Ratkaisu vähentää päällekkäisiä hallinto-, päivystys- ja asiantuntijatarpeita; laajentaminen kasvattaa hyötyä ilman vastaavaa lisäpanosta.
- **Laatu, laajennettavuus ja uutuus:** ratkaisut perustuvat tekniseen, taloudelliseen, oikeudelliseen ja henkilöstövaikutusten yhteisarviointiin sekä avoimiin vertailukriteereihin. Kunnallisen laitoksen ja saaristo-olosuhteissa toimivan laajan osuuskunnan yhdistymispolku tuottaa sopimus-, hallinto- ja operointimallin, jota voidaan soveltaa Kustavin muissa osuuskunnissa ja vastaavilla alueilla.

9. Riskit ja niiden hallinta

Riski	Hallintatoimi
Lähtötiedot ovat puutteellisia tai eri muodoissa.	Yhteinen aineistoluettelo, vastuhenkilöt, laadunvarmistus ja tarvittavat lisätutkimukset.
Osapuolten tavoitteet tai arvostusperiaatteet poikkeavat.	Ennalta sovitut arviointikriteerit, vaihtoehtolaskelmat ja riippumaton asiantuntija tarvittaessa.
Päätöksenteko viivästyy.	Toimielinten käsittelyajat huomioiva aikataulu ja välipäätökset.
Muutos herättää epävarmuutta jäsenissä tai asiakkaissa.	Varhainen, säännöllinen ja ymmärrettävä viestintä sekä kuulemistilaisuudet.
Kustannukset ylittävät arvion.	Selkeä toimeksianto, kilpailutus, kuukausittainen seuranta ja muutosten hyväksymismenettely.
Yhdistyminen ei toteudu suunnitellusti.	Vaiheittainen eteneminen ja vaihtoehtoinen pysyvän sopimussyhteistyön malli.

10. Seuranta ja raportointi

Ohjausryhmä seuraa hanketta vähintään neljännesvuosittain. Seuranta kattaa aikataulun, kustannukset, hankintojen toteutuksen, työpakettien laadun, osallistumisen ja päätöksenteon etenemisen. Vaikutuksia arvioidaan vertaamalla hankkeen alun erillisiä toimintatapoja hankkeen lopun sovittuihin vastuisiin, yhteiskäyttöisiin resursseihin, päivystysjärjestelyyn ja rakenteellista yhdentymistä koskevaan päätökseen. Projektipäällikkö laatii väliraportit ohjausryhmälle sekä rahoituspäätöksen ehtojen mukaisen loppu- ja maksatusraportoinnin.

11. Hakemuksen muut liitteet

- Vok Kustavi Osk:n ja Kustavin kunnan kirjallinen aie- tai yhteistyösopimus, jossa kuvataan tavoite, osapuolten roolit ja sitoutuminen jatkovalmisteluun;
- selvitys hakemuksen allekirjoittajan nimenkirjoitusoikeudesta;
- hakijan vakuutus, ettei hankkeen toiminnassa ole pakotteiden alaisia henkilöitä;

12. Hyväksyntä ja allekirjoitukset

Hakija	Allekirjoitus ja nimenselvennys
Vok Kustavi Osk	
Paikka ja päivämäärä: Kustavi 27.09.2026	Kalervo Korvensyrjä / nimenkirjoitusoikeutettu henkilö